

28.02.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**28 Şubat 2022
Pazartesi**

28.02.2022

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

28 Şubat 2022 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ YÖNETMELİKLER

- Erzurum Teknik Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- İstanbul Esenyurt Üniversitesi Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- İstanbul Esenyurt Üniversitesi Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Ukrayna savaşı nedeniyle üç ürüne ihracat kısıtlaması

Rusya ve Ukrayna arasındaki savaş nedeniyle yaşanan olağanüstü durumdan dolayı Tarım ve Orman Bakanlığı, Türkiye’de gıda arz güvenliğinin sağlanması ve gıda ürünlerine erişiminde sorun yaşanmaması amacıyla zeytinyağı, fasulye ve kırmızı mercimek ihracatına kısıtlama getirdi.

Mehmet Hanifi GÜLEL

Tarım ve Orman Bakanlığı’na 27 Ocak’ta Bazı Tarım Ürünle İhracatına İlişkin Tebliği kapsamında Karadeniz havzasında yaşanan olağanüstü durumu gerekçe göstererek dökme zeytinyağı, fasulye ve kırmızı mercimek ihracatına kısıtlama tedbirine gitti.

Tarım Bakanlığı’ndan yayımlanan genelgede 27.01.2022 tarihli ve 317332 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Bazı Tarım Ürünlerinin İhracatına İlişkin Tebliğ (İHRACAT: 2022/1)”de belirtilen ürünlerin ihracatında gerektiğinde dönemsel düzenlemeler yapmada Bakanlığın yetkili olduğu belirtilen açıklamada, “Karadeniz havzasında yaşanan olağanüstü durum nedeniyle ülkemizde gıda arz güvenliğinin sağlanması ve gıda ürünlerine erişiminde sorun yaşanmaması amacıyla tedbir alınmasına ihtiyaç duyulmuştur.” denildi.

Konuya ilişkin bakanlıktan yapılan açıklama şöyle: “26.02.2022 tarih ve 4652059 sayılı Bakanlık oluru ile: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC)’ne yapılacak ihracat başvuruları, Suriye’de güvenlik altına alınan bölgelere Türkiye Tarım Kredi

28.02.2022

Kooperatifleri ve bağlı kuruluşlar tarafından yapılacak ihracat başvuruları, AFAD, Kızılay veya diğer İnsani Yardım Kuruluşları tarafından yapılacak ihracat başvuruları, Denizlerimizden transit için gemi kumanyacılığı yapan firmalara gemi başına her bir ürün için en fazla 500 kg'a kadar yapılacak ihracat başvuruları, Dahilde İşleme Rejimi kapsamında yapılacak ihracat başvuruları, Başlamış işlemler hariç olmak üzere arz/talep ve mevcut stok durumumuz dikkate alınarak yeni bir bilgilendirme yapılana kadar; 2022/1 sayılı Tebliğ kapsamında yer alan 1 – Adi Fasulye (Beyaz Fasulye Dahil), 2- Kırmızı Mercimek, 3- Zeytinyağı (Dięerleri) (Ambalaj miktarı 5 Kg'ı Geçen Dökme Zeytinyağı) ürünlerin ihracatının kısıtlanmasına karar verilmiştir. Bu kapsamında Adi Fasulye (Beyaz Fasulye), Kırmızı Mercimek, Dökme Zeytinyağı (Ambalaj Miktarı 5 Kg geçen) ürünler için Bitki Sağlık Sertifikası ve/Veya Sağlık Sertifikası düzenlenmemesi hususunda bilgilerinizi ve gereğini rica ederim."

Rusya'nın Ukrayna'ya müdahalesi, Türk hububatçıları alternatif pazarlara sevk etti

Türk hububat, bakliyat ve yağlı tohumlar sektörü Rusya'nın Ukrayna'ya başlattığı askeri müdahaleden dolayı hem ihracat hem de ithalatta alternatif pazarlara yönelmeye başladı.

Rusya'nın Ukrayna'ya başlattığı askeri müdahale ticareti etkilemeye başladı. Türk hububat, bakliyat ve yağlı tohumlar sektörü, önemli iki pazarı konumundaki Rusya-Ukrayna arasında yaşanan son gelişmeler nedeniyle gerek ithalat, gerekse ihracat ayağında alternatif pazar arayışına başladı.

İstanbul Hububat, Bakliyat ve Yağlı Tohumlar İhracatçıları Birliği (İHBİR) Başkan Adayı Kazım Taycı, iki ülke arasından mevcut durumun bir an önce son bulmasını temenni ettiklerini belirterek, sektör olarak her duruma karşı önlemlerini de aldıklarını söyledi.

"Sevkiyat şu anda durmuş pozisyonda"

Türkiye'nin Ukrayna'dan yoğun miktarda buğday ve ayçiçeği ithal ettiğine dikkat çeken Taycı, "Özellikle yağ üretiminde ayçiçeğini kullanıyoruz. Buğday ithalatına alternatif pazarlarımız Kanada, Meksika ve Avustralya. Ayçiçeğinde ise alternatif pazarlarımız Doğu Avrupa ülkeleri, Bulgaristan ve Romanya. İhracat noktasında Rusya pazarı ile herhangi bir sorun yaşamıyoruz. Ukrayna'da ise yükleme sorunları yaşanıyor. Sevkiyat şu anda durmuş pozisyonda. Umarım bu durum bir an önce geçer, her şeyden önce insan sağlığı birinci önceliğimiz." dedi.

Sektör olarak ihracatta iki pazarın da alternatiflerini belirlediklerini kaydeden Taycı, bu bölgelere yönelik çalışmalara başladıklarını vurguladı.

Buğday fiyatları yaptırım haberleriyle sıçradı

Rusya'ya yönelik yeni ilave ekonomik yaptırımların açıklanmasının ardından tarımsal emtia fiyatlarında hızlı yükselişler yaşandı. Chicago'da buğday vadeli fiyatları yüzde 9'a varan yükseliş kaydetti.

Rusya'nın Ukrayna saldırısı ile ilgili gelişmeler tarımsal emtia piyasasını vurmaya devam ediyor.

Batılı ülkelerin Rusya'ya sert ekonomik yaptırımlar açıklamasının ardından buğday vadeli fiyatları Chicago'da yüzde 9 yükselişle 9,34 doları gördü. Mısırdaki yükseliş yüzde 5 olurken, soya da yüzde 4 artış kaydetti.

Rusya'nın başkent Kiev dahil Ukrayna'ya geniş çaplı saldırıda bulunması batılı ülkelerini Rusya Merkez Bankası ile işlem yasağı ve swift sisteminden çıkarılmanın da dahil olduğu sert ekonomik yaptırımlara yönlendirirken, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin de yaptırımlara nükleer caydırıcı güçlerini alarm durumuna geçirerek karşılık verdi.

Hafta sonu alınan karara göre Batılı devletler bir dizi Rus bankasını, bankalar arasında trilyonlarca dolarlık işlemin gerçekleştirilmesinde kullanılan swift mesajlaşma sisteminden çıkarılması konusunda anlaşmıştı. Karar sonrası Avrupa Birliği Dışişleri Bakanları Rusya Merkez Bankası ile tüm işlemlerin yasaklanmasında anlaşıldığını duyurdu.

Avrupa Birliği ayrıca tüm hava sahasının Rus uçaklara kapatıldığını açıkladı ve Ukrayna'ya 450 milyon euroluk askeri yardım sağlamayı taahhüt etti. Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin bu gelişmelerin gölgesinde ülkesinin nükleer caydırıcı güçlerini yüksek alarma geçirme emri verdi. Pentagon ise bu hamleyi "hesap hatası riskini yükselten gerginliği artırıcı bir adım" olarak yorumladı.

Ukrayna krizi sonrası ihracat meyve-sebzenin iç pazara yönelmesi gündemde

Sebze meyve ihracatçı birlikleri, Rusya'nın Ukrayna'ya askeri müdahalesi sebebiyle yaşadıkları ekonomik sorunların yanı sıra Ukrayna sınırında kalan tırlarının güvenli şekilde ülkeye dönebilmesi için yetkililerden yardım bekliyor. Doğu Karadeniz İhracatçılar Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Saffet Kalyoncu "Geçen yıl Rusya'ya 1 milyon 500 bin ton, Ukrayna'ya ise 500 bin ton yaş meyve sebze ihracatı yapıldı ancak şimdiki durumda ihracatçı, elindeki mal bozulmasın diye bu ülkelere gönderilemeyen ürünleri iç piyasaya yönlendirebilir." diye konuştu.

Rusya'nın Ukrayna'ya müdahalesi, yaş meyve sebze sektörünü de olumsuz etkiledi.

Doğu Karadeniz İhracatçılar Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Saffet Kalyoncu, AA'ya yaptığı açıklamada, bölge dış satımında ilk sırada yer alan Rusya'da rublenin dolar ve avro karşısında aşırı değer kaybetmesi nedeniyle ihracatçıların alacaklarında sorun yaşadığını söyledi.

Rus piyasasında korkunç bir kaos olduğunu belirten Kalyoncu, "Rus alıcılar siparişlerini erteliyor. Büyük müşteriler rubledeki volatilité sebebiyle para ödeme konusunda çekimser davranıyor." diye konuştu.

Kalyoncu, Ukrayna'nın ise kendilerinin dördüncü büyük pazarı olduğunu, burada da ödemelerle ilgili sorun yaşadıklarını dile getirdi. Ülkede ödemelerin durduğunu söyleyen Kalyoncu, "Bu ortamda alacakların kısa vadede tahsil edilmesi imkanı yok. Bu nedenle ihracatçılar büyük sıkıntı içinde." ifadelerini kullandı.

"Belarus sınırında 100 tır bekliyor"

Kalyoncu, bir kısım ürünlerinin de Ukrayna üzerinden Belarus'a gittiğini belirterek, Belarus hükümetinin sınırları tüm araç girişlerine kapatması nedeniyle kendilerine ait yaş meyve sebze taşıyan 100 tırın sınırda kaldığını bildirdi.

Rusya'nın, Ukrayna'yı kısım kısım bombalaması sebebiyle tırların geri dönemediğini dile getiren Kalyoncu, "Hayati riskleri var. Bu arkadaşlarımız şu anda yardım bekliyor. Dışişleri Bakanlığının Belarus Büyükelçiliği yetkileriyle görüşerek sınırı açmaları lazım. Tırların, Belarus üzerinden alternatif bir yoldan Türkiye'ye dönmeleri gerekiyor." dedi.

Kalyoncu, yaş meyve sebze ihracatı açısından özellikle Ukrayna pazarının müdahale öncesi duruma dönmelerinin epey zaman alacağını ifade etti.

İhracatçılar ürünleri iç piyasaya yönlendirebilir

Yaş meyve sebze sektöründe kısa sürede alternatif pazar bulmanın mümkün olmadığına işaret eden Kalyoncu, şunları söyledi:

"Marketlerle anlaşmalar en az 6 aylık periyotlarda olur. Bu nedenle Avrupa pazarına kısa vadede yönelmek çok zor. Geçen yıl Rusya'ya 1 milyon 500 bin ton, Ukrayna'ya ise 500 bin ton yaş meyve sebze ihracatı yapıldı ancak şimdiki durumda ihracatçı, elindeki mal bozulmasın diye bu ülkelere gönderilemeyen ürünleri iç piyasaya yönlendirebilir."

"Yeni pazar bulmak kolay değil"

Akdeniz Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Nejdât Sin de ihracatın büyük bölümünü Rusya'ya yaptıklarını belirterek şu değerlendirmede bulundu:

"Ukrayna ve Belarus girişinde bekleyen araçlarımız var. Şu anda durum belirsiz. Savaşın en kısa sürede sonuçlanması hepimizin menfaatine. Pazar araştırmalarımız da devam ediyor. Uluslararası fuarlara da katılıyoruz. Devlet de bizleri destekliyor ancak bu sektörde kısa sürede yeni pazarlar bulmak kolay değil. İlgili bakanlıklarla diyalog halindeyiz."

28.02.2022

"Rusya'ya ihracatımızda düşüş devam edebilir"

Uludağ Yaş Meyve Sebze Meyve İhracatçıları Birliği Başkan Yardımcısı Senih Yazgan da Rusya'ya geçen yıl bir önceki yıla göre yüzde 5 düşüşle 10 milyon 453 bin 301 dolarlık ürün sattıklarını dile getirdi.

Son yıllarda Rusya'ya yaş meyve sebze ihracatında düşüş yaşandığını vurgulayan Yazgan, "Savaş durumu da ihracatımızdaki düşüşün devam edebileceğini gösteriyor. Belirsiz durumun çözülmesi, savaş ihtimalinin ortadan kalkması ihracatçılar olarak en büyük temennimizdir." diye konuştu.

Yazgan, yaş meyve sebze ihracatında Avrupa'nın en önemli pazarları olduğunu, Uzak Doğu'da da alternatif ülkeler bulunduğunu ifade etti.

Senih Yazgan, "O pazarların da açılmasıyla birlikte ivmemizi geçen yıllara göre daha da artırarak devam edeceğimize inanıyoruz. Alternatif pazar arayışındaki çalışmalarımız, devletin bizlere yönelik destekleriyle de artarak devam edecektir." dedi.

Türk-İş gıda enflasyonu Şubat'ta yüzde 66'yı aştı

Türk-İş'in Şubat ayına ilişkin 'Açlık ve Yoksulluk Sınırı' araştırmasına göre Ankara'da mutfak enflasyonu aylık yüzde 7,12; yıllık bazda ise yüzde 66,38 olarak kaydedildi. Gıdada ay ortasında gelen KDV indirimi etiketlere yansısı da aylık fiyat artışının önüne geçemedi.

Enflasyonun öncü göstergelerinden biri olarak kabul edilen Türk-İş mutfak enflasyonu verileri gıdada KDV indirimine rağmen yükselişin sürdüğüne işaret etti.

Türk-İş Açlık ve Yoksulluk Sınırı araştırmasınının Şubat verilerine göre Ankara'da mutfak enflasyonu aylık yüzde 7,12; yıllık olarak ise yüzde 66,38 oldu.

Türk-İş'in değerlendirmesine göre; un, yumurta, yeşil mercimek, yeşil ve siyah zeytin, reçel, pekmez, baharatlar ile meyve-sebzelerdeki fiyat artışları 14 Şubat itibariyle raflara yansıyan KDV indiriminin etkisini bertaraf ederek gıda enflasyonunun bu ayda da yükselmesine neden oldu.

Süt ürünlerinde KDV indirimini etkisiyle fiyatlarda gerileme görüldü

Araştırmaya göre; süt, peynir ve yoğurt fiyatlarında KDV indirimi ile fiyatlarda gerileme görüldü. Ayrıca market markalı ürünlerde ilave indirimler olduğu gözlemlendi. Artık raflarda yağlı olarak satılan sütlerdeki yağ oranları yüzde 3,3'lerden yüzde 2,5'lara kadar geriledi.

28.02.2022

Et, tavuk, balık, kurubaklagil, yağlı tohum ürünlerinin bulunduğu grupta; dana kıyım, kuşbaşı ve kuzu kuşbaşı KDV indirim etkisiyle fiyat düşüşleri yaşandı. Balık fiyatları sabit kaldı. Tavuktaki fiyat düşüşü ise yüzde 7'den az oldu.

Yumurtada yüzde 7'nin üzerinde hızlı bir yükseliş gözlemlendi. Bakliyat ürünlerinden yeşil mercimekte fiyat KDV indiriminden de yüksek oldu. Kırmızı mercimek düşerken nohut ve kuru fasulye fiyatlarında yüzde 7'nin **altında** fiyat artışı yaşandı. Bazı bakliyat markaları maliyetleri düşürmek amacıyla ambalajlarını daha ince bir malzemeye değiştirdi.

Taze sebze-meyve grubunda fiyatlar

Semt pazarlarında maydanoz 3 TL'ye kıvırcık 8 TL'ye, yeşil soğanın kilosu 12 TL'ye yükseldi.

Fiyat artışında sera ürünleri liderliği paylaştı; salatalık ve domates 15 TL'ye çıktı. Patlıcan, kabak, biber 20 TL'den satıldı.

Sadece havuç ve balkabağının fiyatı sabit kaldı, fiyatı düşen sebze olmadı. Ortalama sebze kg fiyatı 10,74 TL oldu.

Portakal ve mandalina fiyatları sabit kalırken semt pazarlarında en çok tercih edilen diğer tüm meyvelerde fiyatlar yükseldi. Fiyatı düşen meyve olmadı. Ortalama meyve kg fiyatı 10,38 TL'ye çıktı. 22'si sebze ve 9'u meyve olmak üzere toplam 21 ürünün fiyat değişimi hesaplamada dikkate alındı. Ortalama meyve-sebze kg fiyatı 10,56 TL'ye kadar yükseldi.

Açlık sınırı 4 bin 500 TL'yi aştı

Türk-İş araştırmasının 2022 Şubat ayı sonucuna göre; dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı ya da açlık sınırı 4 bin 552 lira 56 kuruşa çıktı.

Gıda harcaması ile giyim, konut (kira, elektrik, su, yakıt), ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer aylık harcamalarının toplam tutarı yani yoksulluk sınırı 15 bin 139 lira 90 kuruşa, bekâr bir çalışanın yaşama maliyeti ise aylık 5 bin 969 lira 80 kuruşa çıktı.

Dünya Bankası'ndan Türkiye tahmini: Büyüme yüzde 2 düşecek

Dünya Bankası'nın Türkiye Ekonomi Monitörü raporunun son sayısına göre, 2021 yılında beklentilerin üzerinde güçlü bir büyüme kaydeden Türkiye ekonomisinin 2022'de artan yurt içi makroekonomik ve finansal zorlukların büyümeyi yavaşlatması ile birlikte çok daha düşük bir hızda büyümesi bekleniyor

Dünya Bankası küresel ve yurt içindeki zorlukların Türkiye Ekonomisinin 2022 yılındaki görünümünü baskıladığını belirtti.

Para politikası ayarlarında sıklıkla yapılan değişikliklerin, ve geçtiğimiz Eylül ayından bu yana gerçekleştirilen bir dizi faiz indirimi, Türk Lirası'nın tarihteki en düşük seviyelere inmesine ve enflasyonun rekor seviyelere yükselmesine yol açtığı belirtildi. 2021 yılında ihracatta ciddi bir artış yaşanmasına rağmen, bu zorlukların yoksul hanehalkları için reel gelirlerini aşındırdığı ifade edildi. Açıklamada "COVID-19 pandemisi de soruna katkıda bulunmuş ve yoksullukla mücadeleyi olumsuz etkilemiştir. Pandemi ile ilişkili mali destek tedbirleri bu etkilerin biraz hafifletilmesine yardımcı olsa da, pandeminin 2020 yılında yaklaşık 1,6 milyar insanı daha 5.50 dolar yoksulluk sınırının altına ittiği ve Türkiye'nin 2019 yılında yüzde 10,2 olan yoksulluk oranını yüzde 12,2'ye yükselttiği tahmin edilmektedir. Ayrıca, her ne kadar gelir desteklerinin ve tüketim sepetindeki değişikliklerin bu etkiyi hafifletmesi mümkün olsa da, Türkiye'de tüketici fiyatlarındaki yüzde 1'lik bir artışın yoksul sayısını yüzde 2 arttırdığı tahmin edilmektedir. Resmi istatistiklere göre Ocak 2021'de yüzde 15 olan yıllık enflasyonun Ocak 2022 itibarıyla yüzde 48,7'ye yükseldiği düşünüldüğünde,

yoksulluk oranının 2021 yılında yüksek seviyelerde seyretmiş olması muhtemeldir.” ifadelerine yer verildi.

"ENFLASYON TEMEL MAKROEKONOMİK ZORLUK OLACAK"

Yüksek ve kalıcı enflasyonun orta vadedeki temel makroekonomik zorluk olacağı belirtilen raporda “Türkiye’nin mali duruşunun –ki bu geleneksel olarak ekonomi için güçlü bir çıpadır- da Türk Lirası’nı istikrara kavuşturmak ve enflasyonu düşürmek için alınan istisnai önlemlerden dolayı baskı altına girmesi muhtemeldir. Rapor, para politikasının normalleştirilmesine, mali sürdürülebilirliğe öncelik veren bir maliye stratejisine, pandemi ile ilgili acil sağlık sistemi ve sosyal koruma ihtiyaçlarının karşılanmasına, kırılgan durumdaki hanehalklarına ve şirketlere yönelik iyi hedeflenmiş kamu transferlerine ve gelir üretmek amacıyla vergi tabanını genişletmeye yönelik çabalara duyulan ihtiyacı vurguluyor. “ dendi.

Dünya Bankası Türkiye Ülke Direktörü Auguste Kouame Türkiye ekonomisi ve hanehalkları için zorlu bir dönemden geçildiğini belirterek “Ekonominin tasarrufları harekete geçirme, yatırımları canlandırma ve uzun vadede kapsayıcı ve yoksulluğu azaltıcı bir büyüme sağlama yeteneğini yeniden tesis edebilmesi için, enflasyonu kontrol altına alma çabalarında başarılı olmak ve yeniden yapısal politikalar üzerinde odaklanmak gerekiyor” dedi.

"BÜYÜME YÜZDE 2'YE DÜŞEBİLİR"

2021 yılında tahmini yüzde 10,0 olan büyüme hızının, politika belirsizliğindeki sert artışın özel tüketimi ve yatırımları baskılaması sebebiyle bu yıl yüzde 2'ye düşmesi, 2023 yılında ise yüzde 3 olarak gerçekleşmesinin beklendiği belirtildi. Raporda “2021 yılında olduğu gibi, 2022 yılındaki büyümede de Avrupa Birliği’ne yapılan ihracatta devam edecek güçlü artış ile birlikte turizmdeki artışa ilişkin ilave beklentilerin de önemli belirleyici etkenler olacağı tahmin edilmektedir. Son dönemdeki makro-finansal istikrarsızlık banka bilançolarını baskılamıştır ve uzun vadeli finansman için sağlanabilecek yurtiçi kaynak geliştirme çabalarını sekteye uğratmıştır.” ifadesine yer verildi.

Görünümdeki risklerin aşağı yönlü olduğu ifade edilerek “Bunlar arasında yurt içinde ve dünyada pandemiden kaynaklı yaşanan olumsuzluklar, iklim değişikliği ile ilişkili afetler, küresel ekonomi düzeyindeki muhtemel fiyat baskıları ve tedarik zinciri kesintileri, gelişmiş ülkelerdeki faiz oranı sıkılaştırma beklentileri ve bunun sonucunda küresel likidite koşullarının sıkılaşması sayılabilir.” ifadesi kullanıldı.

Dünya Bankası’nın Türkiye Baş Ekonomisti Hans Beck konu ile ilgili olarak “2022 ve 2023 yıllarına ilişkin büyüme görünümünün önündeki riskleri azaltabilmek için, kısa vadede ekonomiyi istikrara kavuşturacak ve dikkatleri yeniden Türkiye’nin orta vadedeki büyüme potansiyelinin gerçekleştirilmesine yöneltecek iyi koordine edilmiş para ve maliye politikaları gerekecek” açıklamasını yaptı.

Rusya'nın emtia ticaretine finansman engeli

Societe Generale ve Credit Suisse, Rusya'dan emtia ticaretine finansman sağlamayı durdurdu. Öte yandan Çin'in en büyük iki kamu bankası da Rus emtialarının alımı için finansman sağlanmasını kısıtladı.

Avrupa'nın en büyük bankalarından Societe Generale ve Credit Suisse, Rusya'dan emtia ticaretine finansman sağlamayı durdurdular.

Bloomberg News'un konuya yakın kaynaklara dayandırdığı haberine göre Societe Generale ve Credit Suisse, Rusya'dan metal ve petrol gibi ham maddelerin alımı için kredi sağlamayacaklar.

Hollanda'da ING Group ve Rabobank da Rusya ile Ukrayna'dan emtia alımı için kredi verilmesine sınırlama getirme kararı aldılar.

Öte yandan Çin'in en büyük kamu bankalarından en az ikisi Rus emtialarının alımı için finansman sağlanmasını kısıtladı. Çinli Industrial & Commercial Bank Of China, Ukrayna işgalinin ardından akreditif vermeyi durdurdu.

Ruble, yüzde 30 değer kaybediyor; petrol yükselişte

Rusya'nın Ukrayna işgalinden gelen haber akışıyla yön bulan piyasalarda bugün Batılı devletlerin sert yaptırımları fiyatlanıyor. Yaptırımlar sonrası Ruble, dolar karşısında yüzde 30 değer kaybederken petrol fiyatları yüzde 4 yükselişte...

Küresel piyasalar, yeni haftaya Rusya'nın Ukrayna'da açtığı savaşın gölgesinde başlıyor. Batılı devletlerin Ukrayna'nın işgaline karşılık olarak Rusya'ya yeni ekonomik yaptırımlar başlatacaklarını açıklamasının ardından ham petrol fiyatları artarken ruble yüzde 30 değer kaybederek yeni bir rekor kırdı. Yaptırımlar arasında bazı Rus bankalarının uluslararası SWIFT ödeme sisteminden çıkarılması da bulunuyor. Batı'dan gelen yaptırımlar sonrası Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in dün nükleer silahlara da sahip kuvvetleri "yüksek alarma" geçirdiğini açıklaması da piyasalardaki tansiyonu yükseltti.

Güvenli liman olarak görülen varlıklara olan talebin artması, dolar ve yenin yanı sıra tahvil getirilerine de destek sağladı.

Yaptırımlar sonrası Ruble'de sert değer kaybı

Ruble Batılı devletlerin açıkladıkları yeni yaptırımların ardından yüzde 30'a varan oranda keskin şekilde değer yitirirken, dolar Rusya Devlet Başkanı Putin'in nükleer güçleri "yüksek alarma" geçirmesinin ardından neredeyse tüm para birimleri karşısında değer kazandı.

Dolar/ruble kuru bir önceki dip seviye olan 90 rubleden bu sabah likiditenin düşük olduğu işlemlerde 119 rubleden işlem gördü.

Euro gün içerisinde yüzde 1.3 gerileyerek 1.112 doları görmesinin ardından hafif toparlandı ve en son 1.1165 dolardan işlem gördü. Euro yen karşısında

Petrol fiyatları yüzde 4 yukarıda

Petrol fiyatları Rusya'nın Ukrayna'yı işgal etmesiyle artan gerilimin ardından Rusya'ya karşı başlatılacak yaptırımların artırılması ve yaptırımlara karşılık olarak Putin'in nükleer güçleri "yüksek alarma" geçirmesinin ardından sıçradı.

Brent ham petrolü, bankacılık kısıtlamaları nedeniyle dünyanın ikinci büyük petrol üreticisi olan Rusya'dan yapılacak sevkiyatlarda kesinti görülebileceği yönündeki endişeleri artırmasıyla 7 doların üzerinde yükselerek yeniden 100 dolar seviyesini aştı. Rusya, küresel petrol arzının yaklaşık yüzde 10'unu oluşturuyor.

Brent ham petrolünün en yakın vadeli varil fiyatı gün içerisinde 105.07 dolara kadar yükselmesinin ardından yüzde 4 artıda 101.88 dolardan işlem gördü.

ABD hafif ham petrolü gün içerisinde 99.10 dolara kadar yükselmesinin ardından yüzde 5 artarak 96.14 dolar seviyesine yükseldi.

Altın fiyatlarında yüzde 1 artış

Altın fiyatları, Putin'in nükleer güçleri "yüksek alarma" geçirdiğini açıklamasının ardından güvenli liman olarak görülen varlıklara olan talebin artmasıyla yüzde 1'in üzerinde yükseldi.

Altının spot piyasadaki ons fiyatı yüzde 1 artarak 1,906.11 dolara yükseldi. Altın bu ay yaklaşık yüzde 6 değer kazanarak Mayıs 2021'den bu yana en iyi aylık performansını gösterdi.

Asya sakin, ABD vadelieleri yüzde 2'nin üzerinde düşüşte

Asya-Pasifik borsalarını izleyen MSCI endeksi yatay seyrederken, Japonya'nın Nikkei endeksi gün içerisinde kaydettiği kayıpları geri kazanarak yüzde 0.48 yükseldi. ABD vadeli endeksler ise yüzde 2'nin üzerinde geriliyor. ABD'nin 10 yıllık Hazine tahvillerinin getirileri altı baz puan düşerek yüzde 1.92'ye geriledi.

Turizm sektörü sıkıntılı

Öncelikle bölgede yaşanan insanlık dramının sonlanmasını bekleyen turizm sektörü, Rusya ve Ukrayna'dan iptallerin başladığını, rezervasyonların da azaldığını belirtiyor. Sektör, tablonun 15 Mart'tan sonra netleşmesini bekliyor.

Selenay YAĞCI

Ukrayna ve Rusya arasında savaşın başlamasının ardından Rusya'dan sınırlı da olsa rezervasyon iptali başladı. Sektör temsilcileri, her şeyden önce yaşanan dramın son bulmasının önemli olduğunu vurgularken, turizmde tablonun 15 Mart'ta netleşeceğini belirtti. Bugün olağanüstü toplanan Türkiye Otelciler Federasyonu (TÜROFED) genel kurul toplantısında yaşanan gelişmeleri ve bölgelere etkisini değerlendirecek.

Güney Ege Turistik Otelciler ve İşletmeciler Birliği (GETOB) Başkanı Bülent Bülbüloğlu, Ukrayna'da satışların zaten yoğun olmadığını, Rusya tarafında da yavaşlama olduğunu, sınırlı olsa da iptallerin yaşandığını belirterek, Türk turizmindeki yansımalarının 15 Mart'tan sonra tamamen netleşmeye başlayacağını aktardı.

Ege Turistik İşletmeler ve Konaklamalar Birliği (ETİK) Başkanı ve Türkiye Otelciler Federasyonu (TÜROFED) Başkan Yardımcısı Mehmet İşler ise, az sayıda da olsa rezervasyon iptallerinin başladığını ve bu iptallerin Ukrayna'da akrabaları olan Ruslar tarafından yapıldığı ve mayıs ve haziran ağırlıklı rezervasyonlarda gerçekleştiğini açıkladı.

Daha önce satışların yüzde 70'inin Türkiye'ye olduğunu açıklayan Rus Tur Operatörleri Birliği (ATOR), operasyonun başladığı ilk gün olan cuma günü satışların

28.02.2022

yüzde 20-40 düştüğünü açıkladı. ATOR ayrıca, turistlerin iptal koşullarını öğrenmek için turizm şirketlerini aradığını ancak şu ana kadar çok az iptal olduğunu bildirdi.

Rezervasyon iptali yaşanmadığının altını çizen ANEX Tour ise, güneydeki havalimanlarının kapatılmasını insanların anlayışla karşıladığını ve uçacakları havalimanını yeniden planlamayı seçtiklerini söyledi. Intourist ise iptallerin sadece kapalı olan havalimanlarında yapılacak yakın tarihli turlarla sınırlı kaldığını bildirdi.

Avrupa Birliği'nden Rusya'ya ağır yaptırımlar

Avrupa Birliği (AB) Komisyonu Başkanı von der Leyen, Rusya'ya ait Rus tescilli veya Rus kontrolündeki uçaklar için AB hava sahasının kapatıldığını açıkladı. Leyen Sputnik ve Russia Today ile bunlara bağlı medya kuruluşlarının AB'de yasaklandığını duyurdu. AB Komisyonu ayrıca tarihte ilk kez savaştaki bir ülke için silah alımı ve teslimatını finanse edeceklerini açıkladı.

Ursula von der Leyen, Ukrayna'ya Rusya'nın müdahalesinin ardından yeni yaptırımları açıkladı.

Leyen, ilk olarak Rusya'ya ait Rus tescilli veya Rus kontrolündeki uçaklar için AB hava sahasının kapatıldığını belirtti. "**Uçaklar AB topraklarına inemeyecek, havalanamayacak veya üzerinde uçamayacaklar.**" ifadesini kullandı. Leyen bu yasağa oligarkların özel jetlerinin de dahil olduğunu bildirdi.

Leyen ikinci olarak ise Rus devletine ait **Russia Today ve Sputnik** ve yan kuruluşları, AB'de yasakladıklarını söyledi.

Avrupa Birliği tarihinde ilk kez bir ülke için silah alımı ve teslimatı yapılacak Ayrıca von der Leyen, AB'nin tarihinde ilk kez savaştaki bir ülke için silah alımı ve teslimatını finanse edeceklerini açıkladı.

AB Komisyonu Başkanı von der Leyen, **Belarus'a da yeni ekonomik yaptırımlar** uygulayacaklarını duyurdu.

28.02.2022

AB Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi **Josep Borrell de alınacak tedbirlerle Rusya Merkez Bankası** rezervlerinin yarıdan fazlasının bloke edileceğini bildirdi.

Açıklamaların üzerinden kısa bir süre geçtikten sonra AB Konseyi Başkanı Charles Michel, Ukrayna ordusuna gönderilecek silah, mühimmat ve yakıtın yolda olduğunu söyledi.

Biden: Rusya'ya karşı seçeneklerimiz 3. Dünya Savaşı ya da yaptırımlar

ABD Başkanı Joe Biden, Rusya'ya karşı ellerindeki seçeneklerin Üçüncü Dünya Savaşı'nı başlatmak ya da Rusya'ya uluslararası hukuku ihlal etmenin bedelini ödemek olduğunu belirterek, bu ülkeye geniş çaplı yaptırımlar uyguladıklarını ifade etti.

ABD Başkanı Joe Biden, Brian Tyler Cohen'in Youtube kanalına verdiği röportajda, Rusya'nın Ukrayna'ya saldırısına değindi.

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'e ilk kez yaptırım uyguladıklarını dile getiren Biden, "Elimizde iki seçenek var, ya Üçüncü Dünya Savaşı'nı başlatıp Rusya ile tamamen bir savaşa gideceğiz ya da uluslararası hukuku ihlal eden bir ülkeye bedel ödeteceğiz." dedi.

Biden, kimsenin Rusya'ya karşı uyguladıkları ekonomik ve siyasi yaptırımların aniden sonuç vermesini beklemediğini, bu yaptırımların etkilerinin uzun vadede görüleceğini kaydetti.

Rusya'nın amacının NATO'yu bölmek olduğunu ancak bunu başaramadığını belirten Biden, "NATO'nun bir arada durması bir yana, Finlandiya ve İsveç konusunda olanlara bakın. Putin, istediklerinin tam tersi şeylerin yaşanmasına yol açıyor." diye konuştu.

Kabine Ukrayna gündemiyle toplanıyor

Cumhurbaşkanlığı Kabinesi, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan başkanlığında bugün toplanacak. Toplantının ana gündeminde Ukrayna'da yaşanan gelişmeler olacak.

Rusya'nın Ukrayna'ya saldırısı, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan başkanlığında yapılacak Kabine toplantısının ana gündem maddesi olacak. Toplantıda Rusya'nın saldırısının sona erdirilmesi adına ara buluculuk dahil atılabilecek adımlar konuşulacak.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ve bakanların bu konuda mevkidaşları ile yürüttüğü diplomatik temaslar ele alınacak.

Ukrayna Ankara'dan, Montrö Sözleşmesi uyarınca boğazların Rus Savaş gemilerine kapatılmasını talep ediyor.

O talebin de toplantıda masaya yatırılması bekleniyor. Ukrayna'daki Türk vatandaşlarının tahliyesine yönelik yürütülen çalışmalar da görüşülecek.

Toplantının ardından Cumhurbaşkanı Erdoğan, Milleti Sesleniş konuşması yapacak.

Gözler sistem zirvesinde: 6 lider ortak bildirgeyi bugün açıklıyor

CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu, İYİ Parti lideri Meral Akşener, Saadet Partisi lideri Temel Karamollaoğlu, Gelecek Partisi lideri Ahmet Davutoğlu, DEVA Partisi lideri Ali Babacan ve Demokrat Parti lideri Gültekin Uysal üzerinde mutabakata varılan güçlendirilmiş parlamenter sistem çalışmasını bugün açıklayacak.

Toplantıda genel başkanların oturma düzeninin, partilerinin alfabetik sırasına göre yapılması kararlaştırılırken, parti genel başkanlarının imzalayacağı metnin kurmaylar tarafından okunması üzerinde anlaşıldı. Ankara'daki Bilkent Otel'de düzenlenecek toplantıya yaklaşık 700 davetlinin katılması bekleniyor.

YAKLAŞIK 60 BAŞLIK VAR

Liderlerin onayına sunulan metin, yasama, yürütme ve yargı temel ayaklarından oluşuyor. Cumhurbaşkanlığı ve başbakanlığın yapısı, Anayasa Mahkemesi'ne üye seçimi ile TBMM'ye ilişkin düzenlemeler içeren metinde yaklaşık 60 başlık bulunuyor.

Ayrıca RTÜK'ün ve YÖK'ün yapısı, çevre hakları, kamu yönetiminde esas alınacak ilkeler, kamuya alım süreçlerinde liyakat ve mülakat, yolsuzlukla mücadele ve Siyasi Etik Kanunu gibi başlıklar da yer alıyor. Çalışmada HSK'nın yeniden ayrılması, seçim barajının yüzde üçe düşürülmesi gibi maddeler yer alıyor.

Çalışmada öne çıkan maddelerden bazıları şöyle:

Yeni hükümet kurulması güvence altına alınmadan, gensoru ile mevcut hükümet düşürülemeyecek. Torba yasa sistemi kaldırılacak. Meclis'in bütçe hakkının güçlendirilmesi için 'kesin hesap komisyonu' kurulacak. Çoklu baro sistemine son verilecek.

ÇALIŞMALAR EKİM 2021'DE BAŞLAMIŞTI

Altı muhalefet partisi, seçim sonrası parlamenter sisteme dönüşün yol haritasını belirlemek üzere 2021 yılının Ekim ayında TBMM çatısı altında çalışmalara başlamıştı. Söz konusu altı partinin genel başkan yardımcılarında oluşan ortak komisyon, her hafta düzenli olarak bir araya geldi ve beş ana başlıktan oluşan ortak taslak metni, bu yılın Ocak ayında tamamladı.

Giriş, Yasama, Yürütme, Yargı ve Demokratik Sistemin Temel Esasları olmak üzere beş ana başlıktan oluşan taslak metin, genel başkanlara sunulduktan sonra üzerinde anlaşmaya varıldı. Altı muhalefet partisinin lideri, 12 Şubat'ta Ankara Ahlatlıbel'de ilk kez bir araya gelerek ortak metin üzerindeki mutabakatı ilan etti.

Rusya SWIFT'ten çıkarıldı, ceremesini biz de çekeceğiz

Alaattin AKTAŞ

28 Şubat 2022 Pazartesi

✓ **Savaş Türkiye için bir dizi ekonomik sorun yaratacaktı. Rusya'nın SWIFT sisteminden çıkarılması bu sorunları daha da büyütecek.**

✓ **Temel dayanağı yaz aylarında elde edilecek yüklü turizm dövizini olan ekonomi politikası da artık bu dayanaktan yoksun kaldı.**

✓ **Dövizini en azından nisana kadar bu düzeylerde tutup KKM'de ilk vade dolma tarihinde kur farkı yükünün ağır olmaması için uğraş verilecek. Sonrası mı, bilen varsa söylesin!**

Bu savaşın Türkiye'ye olan etkisi her geçen gün daha da artıyor. Şimdi Rusya'yı ekonomik anlamda köşeye sıkıştıracak en önemli adım atıldı ve bu ülkenin SWIFT'ten çıkarılması kararlaştırıldı ama hiç kuşku yok ki bu karar bizi de olumsuz etkileyecek. Yalnızca bizi değil tabii ki, Rusya ile yoğun ekonomik ilişki içinde olan tüm ülkeleri...

Rusya'nın Ukrayna'ya olan saldırısının Türkiye'yi etkileyeceği zaten çok açıktı. Geçtiğimiz hafta bu konuya köşemizde iki kez yer verdik. Bir önceki yazımız da zaten bu konudaydı. (Dünya 25 Şubat.)

Neydi bu olumsuzluklar, özetleyelim:

Bu savaş yüzünden Türk parası değer yitiriyordu ve bu başımızın en büyük belası niteliğindedir. Bakmayın 14'ün çok üstüne çıkan doların yeniden 13'lü seviyelere inmesine, indirilmesine; bu geri çekilmenin zorlama ile olduğunu, yapay olduğunu bilmeyen yok.

Biz hala yayı germekle meşgulüz. Şu gerçek bir türlü görülmek istenmiyor. Yay boşaldığında kur oku çok daha ileri gidecek. Bırakın biraz, germeyin bu kadar! Ama

belli ki nisana kadar böyle gitsin isteniyor, nedenine bir sonraki bölümde değineceğiz.

Paramız değer yitirirken diğer yandan da başta petrol ve doğalgaz olmak üzere enerji fiyatları artıyor. İşte benzin ve motorine hafta sonunda gelen yüzde 10 zam... Gerçi akaryakıtta bu gece yarısından itibaren bu kez indirim yapılacak. Meslektaşım Cahit Saraçoğlu internet haber portalı gazetezebra.com.tr'de indirimin motorinde 96, benzinde 71 kuruş olacağını ancak benzindeki indirimin 50 kuruşu ÖTV'ye gideceği için pompaya 21 kuruş olarak yansıyacağını yazdı.

Ama enerji fiyatlarında genel eğilim yukarı yönlü olacaktır. Ne var ki, Rusya'ya diz çöktürmek amacıyla OPEC üretimi artırma ve böylece petrol fiyatlarını düşürüp Rusya'yı ekonomik yönden iyice köşeye sıkıştırma taktiği güderse petrol fiyatları çok gerileyebilir ve bu da Türkiye'ye nefes aldırır. Aksi halde işimizin çok zor olduğu ortada. Bir yandan kur artışı, bir yandan fiyat artışı; maliyetlerimiz çok yükselecek demektir. Bu maliyet artışı da ürün fiyatlarına yansıyacak ve sonuçta yaz aylarında ılımlı seyretmesi umulan enflasyon yönünü yeniden yukarı çevirecektir.

Rusya ve Ukrayna'ya tarım ve turizm yönünden de fena halde bağımlıyız. Hadi tarım ürünlerini biraz daha maliyetli olarak başka ülkelerden ithal edebiliriz de, Rus ve Ukraynalı turistin yerini nasıl dolduracağız ki!

ŞİMDİ DE SWIFT

Savaşın yol açtığı sorunlara şimdi bir de Rusya'nın SWIFT'ten çıkarılmasından kaynaklanacak sorunlar eklenecek. Rusya sistemden tümüyle dışlanmıyor ama önemli bankalarına bu yasak geliyor.

Bir ülkenin SWIFT dışına çıkarılması kuşkusuz yalnızca o ülkeyi etkilemiyor. Zaten özellikle Almanya'nın Rusya'nın bu sistemin dışında bırakılmasına pek sıcak yaklaşmamasının altında kendilerinin de bu karardan zarar görecektir olmaları yatıyor.

Şimdi Rusya'nın yapacağı ödemeler de, bu ülkeye yapılacak ödemeler de aksayacak. Bu işlemler için dolambaçlı yollara başvurulması gerekecek, bu da hem maliyet artışı anlamına gelecek, hem de genel yaptırımın dışında hareket etmeye çalışan ülkenin de bir şekilde yaptırıma uğramasına yol açacak.

Türkiye'yi ziyaret eden Rus turistlerin ödemeleri de tabii ki bu sistem çerçevesinde yapılıyordu. Aynı şekilde ithal ettiğimiz enerji ve tarım ürünleri için de ödemeyi bu sistemle gerçekleştiriyorduk.

Peki şimdi ne olacak, ödemeler nasıl yapılacak? Batı'nın İran'a dönük yaptırımlarını aşmak için başvurulmuş girişimler yüzünden bir kamu bankamızın nasıl davalık olduğunu unutmamak gerekiyor.

28.02.2022

Başvuracağımız yan yollar, örneğin yurtiçinde Merkez Bankası'nın arka kapıdan döviz satmasına benzemez; bunun bize de yaptırımını olur. Türkiye adeta tam bir açmazda...

Rusya'ya dönük yaptırımları tümüyle benimsesek bir türlü, benimsemesek bir türlü...

Bu yaz çok zor geçecek!

DÖVİZ KURUNU NİSANA KADAR TUTMAK NİYE ÖNEMLİ?

Yazımızın ana bölümünde de belirttik; kuru 13.50-13.60 bandında tutmaya çalışmanın altında belli ki **“Hele şu dönemi bir geçirelim, hele bir yazı bulalım”** düşüncesi yatıyor. Kur bu düzeydeyken yaz aylarına geldik mi, sezonun açılmasıyla birlikte akın akın turist de geldi mi, bol döviz, ucuz kur; denge böylece kendiliğinden sağlanacaktı.

Ayrıca, özellikle nisanın ilk yarısında çok yüksek olmamalıydı. Çünkü aksi halde Hazine'ye kur korumalı mevduat hesabından dolayı ciddi bir yük binebilirdi.

Vadeyi bilmiyoruz ama Türk halkının kısa vade tercihinden dolayı TL cinsi kur korumalı mevduat hesabının ağırlıkla üç ay vadeli açtırıldığını düşünmek yanlış olmaz. Ocak ayının başında açılan hesapların vadesi de nisanın ilk yarısında dolacak. Dolayısıyla bu hesapların vadesinin dolacağı nisanın ilk yarısı itibarıyla dövizin çok yüksek olması, Hazine'ye yüklü bir fatura çıkarır. Döviz hiç olmazsa nisana kadar buralarda tutmaya çalışmanın altında yatan en büyük etken bu yükü hafifletmek olabilir.

Sonrası mı? Programın en önemli ayağı turizm geliriydi ama işte o ayak artık yeterince güçlü değil, programı taşıma kapasitesi yok.

Turizmdeki sıkıntının şimdi SWIFT ile iyice belirginleşmesi, artık adının ne olduğunu bile unuttuğumuz programı tümüyle çöpe attı. Neydi bu programın dayanakları:

-Yaz aylarında özellikle turizm sayesinde döviz arzı artacak ve bu sayede kur düşük seyretmeye devam edecek...

-Döviz bolluğu sayesinde cari fazla verilecek, hatta Türkiye cari açık sorununu tümüyle geride bırakacak...

-Ve sonuçta enflasyon düşecek...

Şimdi bu sıraladıklarımızı suya düşen umutlar olarak şöyle okumamız gerekecek:

“Edecekti, bırakacaktı, düşecekti... Ama!”

KKM HESABINDA GİZLENEN NE?

Kur korumalı mevduat hesaplarıyla ilgili de pek anlaşılamayan tuhaf kararlar alınıyor.

Bu hesaplara ne tutarda giriş olduğu uzun süre resmen açıklanmadı. Sözel açıklamalar yapıldı, “**Şöyle iyi gidiyor, böyle ilgi var**” diye; ama resmi veri görmek için uzun süre beklememiz gerekti.

Bir süre geçti ve BDDK, KKM tutarını TL ve döviz bazında açılan hesaplar detayında günlük olarak açıklamaya başladı.

Sonra bu açıklamadan vazgeçildi. BDDK bu sefer tuttu hem verileri günlük değil haftalık açıklamaya karar verdi, hem de TL ve döviz ayrıntısını kaldırıp yalnızca TL toplamı üstünden açıklama yapmaya başladı.

Zaten bu hesaplarda vade ayrıntısına ilişkin bilgi hiç verilmedi. Bu yüzden hangi vadede girildiği ve çıkış sırasında Hazine’ye ne kadar kur yükü binebileceği konusunda sağlıklı bir hesaplama yapılamadı.

KKM’de ne miktarda döviz cinsi hesap açıldığı bilinirken bu tutardan yola çıkılarak Merkez Bankası’na aktarılan tutar ve bağlı olarak arka kapı satışı tahmin edilmeye çalışılıyordu. Ne yani amaç bu tahmini yapılamaz hale getirmek mi?

Abdulkadir Selvi

Oyun içinde oyun

28 Şubat 2022

Rusya'nın Ukrayna'yı işgal etmek için savaş başlattığı bir günde, kadınların, çocukların başka ülkelere sığınmaya çalıştığı bir zamanda, sivillerin katledildiği bir sırada tarafsız olmak mümkün değil.

Elbette ki yerimiz savaş karşıtlığı, elbette ki yerimiz sivil insanların yanı, elbette ki yerimiz vatanlarını savunan Ukraynalıların yanı. Yeni Rus Çarı **Putin**'in saldırgan, işgalci tutumu kabul edilemez. Ama bunlar bizim oynanan oyunu görmemize engel olmamalı.

1- Komedyen diye alaya alınan **Zelenski**'nin ülkesini terk etmeden, elinde silahla halkıyla mücadelesi her türlü saygıyı hak ediyor.

2- Ukrayna saldırısının ilk gününde **Putin**, **Zelenski**'nin telefonuna çıkmamıştı. Ama Ukraynalıların direnişi güçlendiği takdirde **Putin** karizmayı çizdirebilir. Bu durumda **Zelenski**, **Putin**'in telefonlarına çıkmaz.

3- Ruslara karşı direnen, ülkesini savurmak için hayatını hiçe sayan Ukrayna halkına binlerce selam. Kalbim onlarla, onların direnişiyle birlikte atıyor.

O KAFA DEĞİŞMİYOR

4- Ukrayna halkı bir komedyeni seçerek işgali hak etti, şeklindeki kafa yapısı hiç değişmiyor. Türkiye'de Türk halkının iradesini hiçe sayan darbe destekçisi zihniyet, Ukrayna'da da Ukrayna halkının iradesini küçümsüyor. Ukrayna halkı ister bir komedyeni seçer ister bir ressamı. Ukrayna halkının komedyeni seçmesi Rusya'ya Ukrayna'yı işgal hakkı tanır mı?

5- Bir kez daha görüldü ki ABD ve Batı sadece kışkırtır. Sonra geri çekilir, sizi düşmanınızla baş başa bırakır. Ukrayna'da da öyle oldu. Tarih tekerrür eder sözünün altına bir de ABD'nin kalleşliği hiç bitmez diye bir özdeyişi eklemek gerekiyor.

ZELENSKİ'YE ELEŞTİRİ

6- Evet, **Zelenski**'nin elinde silahla ülkesini savunması her türlü saygıyı hak ediyor. Ama **Zelenski**'nin Batı'ya güvenip ülkesini ateşin ortasına atması da doğru olmadı. **Zelenski**, bir denge politikası yürütebilir; Ukrayna'nın bu duruma düşmesini önleyebilirdi.

7- Ukrayna olayı bize gösterdi ki liderlik çok önemli. Hele bu tür durumlarda liderlik her şeyden daha önemli.

ABD'NİN OYUNU

8- Ukrayna'yı NATO'ya alacağız diye heveslendiren, Rusya'nın tehditleri karşısında gaz veren ABD; Rusya, Ukrayna sınırına asker yığarken, Ukrayna'ya askeri destek vermeyeceğini beyan ederek **Putin**'in iştahını kabarttı. ABD ve İngiltere, **Putin**'i Ukrayna'yı işgal etmesi için adeta teşvik etti. Ama Rusya'nın işgal harekâtı başlayınca Ukrayna'yı ortada bıraktı.

9- Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın “**Kınama cümbüşü**” ve “**Sadece laf var, iş yok**” uyarısının ne kadar doğru olduğu ortaya çıktı.

TÜRK CUMHURİYETLERİ İLE ASKERİ İTTİFAK

10- Yeni Çar **Putin**'in hırsları, başta eski Sovyet hinterlandında yer alan ülkeler olmak üzere herkesi dikkatli olmaya sevk etmeli. **Putin** olduğu sürece kimse güvende değil.

11- Ukrayna saldırısından sonra Türk Cumhuriyetleri arasında ortak askeri işbirliği yönünde adımlar atılmalı.

YENİ DÜNYA DÜZENİ

12- ABD ve Batı'nın **Putin**'i Ukrayna işgali için teşvik etmesi, ‘**Yeni bir dünya düzeni mi kuruluyor, dünyanın paylaşımı konusunda ABD ile Rusya arasında gizli bir ittifak mı söz konusu**’ sorusunu gündeme getirdi. Bence de haklı bir soru.

13- **Putin**, toprak peşinde; **Biden** ise ekonomik savaşı tercih ediyor.

14- ABD bir kez daha Batı dünyasını Rusya korkusu üzerinden konsolide ediyor. Rusya, Ukrayna üzerinden eski hinterlandına korku salıyor. ABD ile Rusya düşman kardeşler olarak yeni dünya düzeninin temellerini atıyor. Ama bu arada Ukrayna masada yem ediliyor.

15- Oyun içinde oyun dememin nedeni var. ABD, Ukrayna'ya verdiği askeri desteğin onda birini işgalden önce ilan etse **Putin** hareket edemezdi. Rusya'nın, Ukrayna'yı işgaline bile isteye engel olmayan ABD, şimdi de “**meskun mahal savaşları**” yapılarak Rusya'yı şehir savaşlarında yıpratmayı hedefliyor. Savaşı uzatmaya çalışıyor. Ama bu arada ölen Ukraynalılar oluyor.

TÜRKİYE'NİN POZİSYONU

16- Türkiye, bu saldırıyı önlemek için elinden geleni yaptı. Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, **Zelenski** ve **Putin**'le görüştü. Ama **Putin**'in planları savaşı önlemeye yetmedi. **Erdoğan** daha fazla insani dram yaşanmaması ve savaşın bölgeye yayılmaması için, “**aktif arabuluculuk**” girişimlerini sürdürüyor. Bu savaş uzadıkça hepimizi yakacak. Çocuklar ölmesin, ateşkes sağlansın diyen Türkiye'nin konumunda yanlış olan ne?

17- Hem Rusya hem Ukrayna ile ekonomik ilişkileri iyi olan ülkelerden biriyiz. Ne ABD'nin ne Rusya'nın yolunu tercih ediyoruz. Üçüncü yolu tercih ediyoruz. Ülkemizin ve bölgemizin menfaatlerini önemsiyoruz. Ateşkesin sağlanması için çaba gösteriyoruz. Bence doğru olanı yapıyoruz.

MUHALEFET NE YAPMALI

18- Bizim muhalefetin Ukrayna'nın ana muhalefet Lideri **Poroşenko** gibi ellerine silah alıp Ruslara karşı direniş saflarına katılmalarını beklemiyorum. Ama bu tür durumlarda dahi Türkiye'ye laf sokmaya çalışmalarını anlamıyorum. Bu tür anlarda, 'Önce ülkem' deseler daha çok kazanırlar.

İĞRENÇ YAKLAŞIMLAR

19- Ukraynalı kadınlar, eşlerini savaşmak için ülkelerinde bırakıp çocuklarını alıp komşu ülkelere sığınmaya çalışıyorlar. Kadınlar, çocuklar büyük bir trajedi yaşıyor. Vatanını, yurdunu, yuvasını bırakıp can korkusuyla başka ülkelere sığınmaya çalışmak kolay mı? Bu durumda bize mağdura acımak düşer. Yardım eli uzatmak yakışır. Bu tablo karşısında kadınlara, çocuklara uzanan ellerin kırılmasını isteriz. Ama bazı densizler Ukraynalı kadınlar için iğrenç yorumlar yapıyorlar. Biz asil bir milletiz. Bunlar nereden çıktı böyle? Bunlara tek kelime ile seslenmek istiyoruz. İğrençsiniz, iğrençsiniz, iğrençsiniz.

28 ŞUBAT İTTİFAKI

6 muhalefet liderinin ortak deklarasyon yayınlamak için 28 Şubat gününü seçmelerinin büyük bir iletişim kazası olduğunu düşünmüştüm. Hatta içimden 24 saat geçmeden düzeltirler diye geçirmiştim. Ama **Ali Babacan**, 28 Şubat tarihinin bilerek seçildiğini itiraf etti. “**Şu da konuşuldu. 28 Şubat'a denk geldi ama 25'inci yıldönümü. Ayrı bir mana çıkar mı? Bir sıkıntı olur mu ya da bundan bir mesaj gibi anlaşılır mı? Herkes sorun yok dedi. İyi olur dediler. Herkes takvimi açtı baktı. 28 Şubat uygunmuş, o tarih oluştu yani. Orada bir mesaj gayreti yok. 28 Şubat'ta yapalım da şöyle bir mesaj verelim. Öyle bir gayret yok. Ama dışarıdan bakanlar bir mesaj alabilirler. Ona yapacak bir şey yok. Nasıl mesaj alacaksa alacak herkes**” dedi.

İKİNCİ TOPLANTI 27 MAYIS'TA MI?

28.02.2022

Babacan'ın açıklamalarından da anlaşıldığı gibi 28 Şubat tarihi sehven belirlenmemiş.

Bu tarih yanlış anlaşılır mı, diye aralarında müzakere etmişler.

Babacan, “**Nasıl mesaj alacaksa alacak herkes**” diyecek kadar da pervasız. O zaman bu ittifak, bir 28 Şubat ittifakıdır diye yapılan değerlendirmelere kızmayacaksınız. Madem 28 Şubat tarihi sizin için o kadar önemli, ikinci toplantıyı da o zaman 27 Mayıs'ta yaparsınız, olur biter.

İbrahim Kahveci

Stratejik hiçlik!

Tüketmek varken neden tasarruf edesiniz ki?

Normalde tasarruf etmek güçlü bir irade gerektirir. O nedenle tasarruf ödüllendirici bir davranıştır.

Ülkelerde de durum budur.

Tüketmek ve günü kurtarmak ucuz siyaset işidir. Tasarruf etmek ve bu tasarrufla yatırımda bulunmak ise sorumlu siyaset hamlesidir.

Günü kurtarmak yarını ucuzlatmaz; tersine daha da pahalılaştırır. Mesela barajlar kralı Demirel bugün ülkemizde hâlâ enerji ucuzluğu sağlamaktadır.

Ülke siyaseti yerine koltuk siyaseti kavramlarını da bugününü düşünen ile yarınını düşünen olarak ayırabiliriz. Bir ülkede pahalılık varsa bilin ki bu ucuz siyasetin sonucudur.

Bugünü düşündüğünüzde, yani bugünü kurtarmaya çalıştığınızda yarını düşünecek ve ona göre hamle yapacak bir gücünüz kalmaz.

BİR ÖRNEK:

İthalatta tamamen dışa bağımlı olduğumuz doğalgaza bakalım. Bütün illerimiz artık doğalgaz kullanıyor. Ardahan'a özel sektör gitmeyince oraya da devlet eliyle doğalgazı getirmiş olduk.

İyi ama bu hamle ülkemiz adına stratejik açıdan ne ifade ediyor?

%100 dışa bağımlı ve %50 Rusya'ya bağımlı olduğumuz doğalgazı bütün ülkeye yaymak bağımsız dış politikayı ne hale getirdi?

Tıpkı, her öğrenciyi üniversiteye almanın kısa vadede çıkarıcı ama orta-uzun vadede yıkıcı bir politika olması gibi.

28.02.2022

Siyaset günübirlik çıkar peşine koşmak yerine, orta-uzun vadeli çıkarları gözeten bir eylem alanı olmalıdır. Ülkelerin geleceklerini uzun vadeli söylevle değil, eylemle yönetenler refaha kavuşturabilir.

İSRAİL GAZI

17-25 Aralık sürecinde iki büyük proje FETÖ'nün hedefindeydi. İlki Türkmen gazının İran üzerinden Türkiye'ye taşınması projesi; ikincisi ise Kuzey Irak gazının taşınmasıydı.

Her ikisi de artık yok.

Ama 2015 yılında Rusya'nın Kırım İlhakı ardından uyanmış olmalı ve proje geliştirmeliydik. Alternatifimiz ise Mısır-İsrail Levant Bölgesi gazıydı.

Hatırlarsanız dönemin Enerji Bakanı Berat Albayrak İsrail Enerji Bakanı ile iki kez görüşme yapmıştı.

Akdeniz gazının Türkiye üzerinden Avrupa'ya taşınması en uygun güzergahtı. Trilyon sm³ gaz orada öylece duruyor. Bir kaç ay önce Kıbrıs Rum Kesimi ve Yunanistan'ın Ege Adaları üzerinden taşınması gündeme geldi ama ABD buradan desteğini çekti.

Geriye Türkiye kalıyor.

Bu gaz sadece 1-2 yıllık boru hattı yapımı ile Ceyhan üzerinden Edirne'ye ve oradan da Avrupa'ya ulaştırılabilir. Ama proje bir türlü gitmedi.

Neden ki? Uzun vadeli ülke çıkarı yerine yoksa ihaleyi 5'li müteahhitlerimiz mi alamadı?

Rusya enerji parasına güvenerek Ukrayna'yı işgal etmeye çalışıyor.

Putin, kasada biriktirdiği paraya güveniyor.

Oysa **kasada biriken para yerine kafada biriken bilgi çok daha kıymetlidir**. Ve kişisel akıl-yönetim kısa vadede kazanıyor görülse de; orta-uzun vadede kurumsal akıl-bilgi ile bu girişimi bertaraf edilecektir.

Taraf olmayanlar da bertaraf olacaktır!

Bu süreçte en önemli aktör yeni enerji hatları olacaktır. Ve burada da kilit ülke Türkiye.

28.02.2022

Ama gelin görün ki, adımızı bile anan yok. Daha 2 yıl önce Montrö Antlaşması Türkiye'ye ne kazandırmıştır diyen bizler şimdi Montrö Antlaşmasına sarılıyoruz.

Zikzaklarımızı takip etmek bile baş döndürüyor.

Bir kaç yıl önce yurtiçinde Bahçeli, yurtdışında ise Putin en muteber gözdelerimizdi. Batıyı yıkıyor, yeni dünya düzeni kuruyorduk.

N'oldu o işler!

Oysa küresel oyun yeniden kuruluyor. Bunu okuyamayanlar zaten gidecektir. En azından ülkelerine hizmet edemeyecek, kendi yoklukları ile ülkelerinin yokluklarının kaderini birleştireceklerdir. Buna kimin hakkı olabilir?

GAZ DENGEMİZ

EPDK verilerine göre;

Geçen yıl 59.600 milyon sm³ gaz tüketmişiz. (2020 yılında 48.125 milyon sm³). Sadece Aralık ayında 6.184 milyon sm³ gazın yüzde 41'i uzun vadeli kontratlar üzerinden alınmış. Yani kısa vadeli spot piyasa fiyat dalgalanmasına açık hale gelmişiz. Oysa 2014 yılında spot piyasa payı %25'lerdeydi.

Anlayacağınız şu: Putin'in savaş hırsı bizi de vuruyor.

YERLİ-MİLLİ BORÇLAR

Hain dediğimiz IMF 2001 krizinde bize iç borçlanmamızda ABD doları ve/veya AB avrosu ile borçlanmayın demişti. Kendi ülkenizden kendi vatandaşlarınızdan kendi paranız olan TL ile borçlanmayı önermişti.

Ne oldu?

2018 yılında Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak yerli-milli söylemle iç borçlanmada yeniden dolar ve avroya döndü.

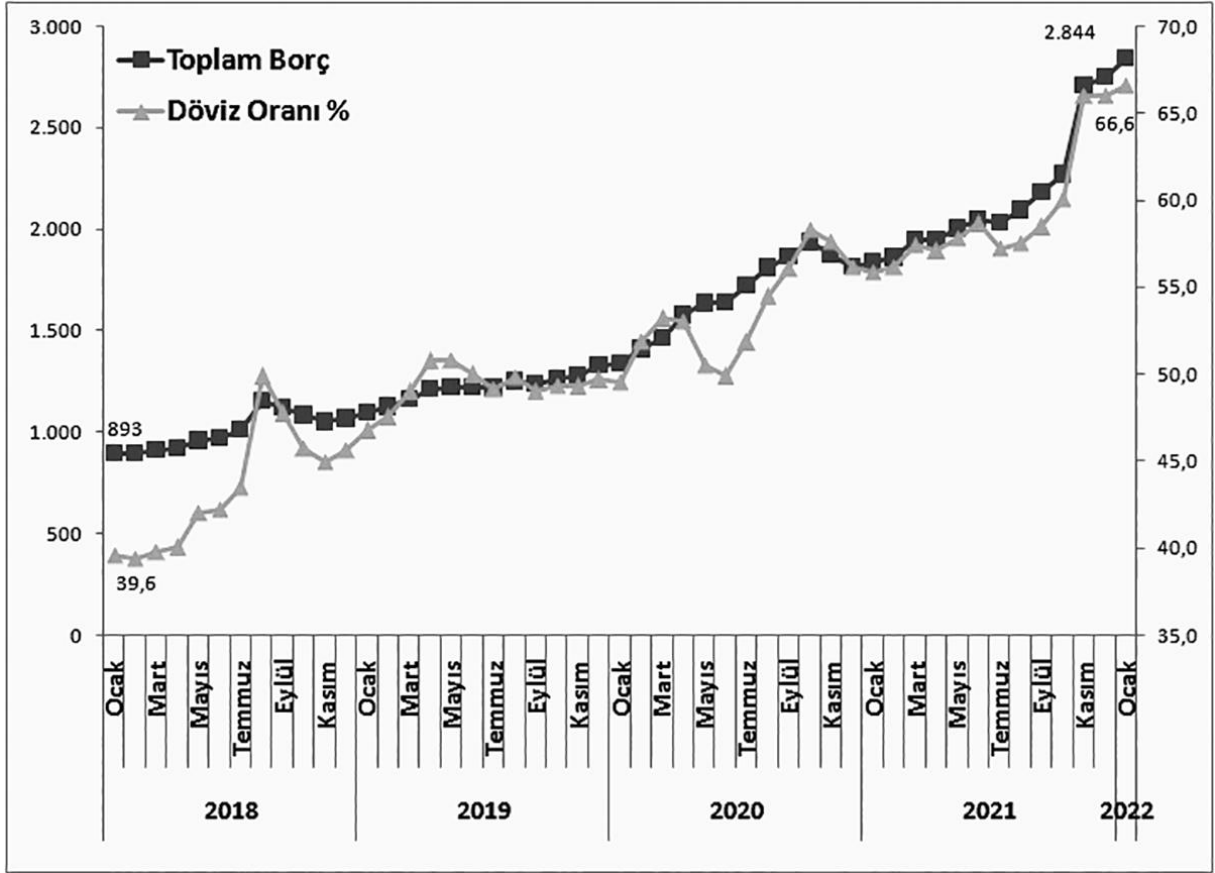
Kamu borç stoku 893 milyar liradan 4 yılda 2 trilyon 844 milyar liraya yükseldi. Bu borcun da dövizli kısmı yüzde 39,6'dan yüzde 66,6'ya yükseldi.

Söylem ile eylemin ne ifade ettiğini çözemezseniz faturayı ya siz ya da daha büyüğünü evlatlarınız ödeyecektir.

Tekrar söylüyorum: Sürece uyanamaz ve itiraz etmezseniz sonucunda bağırmanın hiçbir hükmü yoktur.

Faturalar sadece bir sonuçtur.

Soru: Merkez Bankasının Liralaşma politikası Hazine garantili müteahhitlere hiç işlemeyecek mi?

Oğuz Demir

Savaşın Türkiye'ye maliyeti 20 milyar doları bulabilir!

Sürekli aynı şeyi söylüyorum. Söylemekten de vazgeçmeyeceğim. **Bir savaşın kazananı olmaz. Kimi az, kimi çok, herkes kaybeder.**

Şu an Ukrayna-Rusya savaşında da birebir olan bu. Herkes kaybediyor. Bütün dünya kaybediyor. Savaşın süresine ve şiddetine, bu süreçte gösterilen tepkilere göre bu kaybın boyutu da değişiyor.

Elbette yanı başımızda bir ülkede yaşayan insanların **yaşam kavgası verdiği bir ortamda** bunları yazmak oldukça zor. Ama bir yandan da zaten oldukça sıkışık bir ekonomik dönemden geçiyoruz. Dolayısıyla zor da olsa kendi ülkemiz açısından **bir durum tespiti yapmak** gerekiyor.

Ukrayna çatışmalarının sürdüğü ülke olduğu için savaşın ne kadar süreceğine bağlı olarak ekonomik ilişkilerin bir süre daha **neredeyse sıfır seviyesinde** gideceğini söyleyebiliriz. **2,6 milyar dolar ihracat ve 4,5 milyar dolarlık ithalat hacmine** sahip olduğumuzu düşünürsek **7 milyar dolara yaklaşan bir ticaret** hareketinin savaşın süresine bağlı olarak çok büyük bir kısmını bu yıl kaybedeceğiz.

Geçtiğimiz yıl Ukrayna'dan 2,5 milyon civarında turisti ağırlamışız. Bu noktada turizm hareketliliğinin de yok denecek seviyeye düşeceğini söyleyebiliriz. Bu da **Türkiye turizmi açısından 2,5 milyar dolara yakın** bir gelir kaybı demek. Dış ticaret ve turizm üzerinden baktığımızda sadece Ukrayna ile olan ekonomik ilişkilerden yaşanabilecek **ekonomik kayıp 5 milyar doları** bulabilir.

Meselenin Rusya bacağında yaşayacağımız sıkıntıyı belirleyecek olan ise Rusya'nın bundan sonraki süreçte savaşta takınacağı tutum. **SWIFT'ten çıkarılma da** dahil birçok uluslararası yaptırımla karşı karşıya Rusya. Bu yaptırımlar özellikle **finans ve uluslararası ticari** işlemleri hedef alıyor. Yaptırımlarla **Ruble'nin değer kaybı başta** olmak üzere Rusya ekonomisinin de ciddi bir daralma yaşaması bekleniyor. Hal böyleyken **35 milyar dolarlık bir dış ticaret hacmine sahip olduğumuz** Rusya'yla yaptırımlar sonrası **ticaretin daralması** oldukça muhtemel. Yine turizm tarafında da en önemli pazarımız olan Rusya'dan ülkemize gelen 7

28.02.2022

milyona yakın turistin Rusya'daki ekonomik zorluklardan etkileneceğini de söyleyebiliriz.

Turizm ve dış ticaretten kaynaklı olarak Rusya ile ekonomik ilişkilerden kaynaklı olarak ortaya çıkacak zararın boyutu **savaşın süresine bağlı olarak 7-10 milyar dolar** seviyesine kadar çıkabilir.

Yukarıda tahmin etmeye çalıştığım veriler genel olarak Türkiye ekonomisine yansıtacak doğrudan maliyetler.

İşin bir de emtia fiyatları açısından olumsuz etkileri kısmı var. Rusya'nın SWIFT işlemlerinden çıkarılması ile dış ticaretinde yaşanacak olası daralmanın ilk etkilerini enerji fiyatlarında göreceğimizi sanıyorum. Savaşın ve yaptırımların uzun sürmesi halinde Türkiye'nin **en önemli döviz gider kalemlerinden** biri olan **enerji faturası da** büyüyecek.

Geçtiğimiz hafta petrol fiyatlarının 100 dolara yükselmesinin Türkiye'nin yıllık enerji faturasına maliyetinin **ek olarak 7-8 milyar doları** bulacağını ifade etmiştim. Bunun üzerine savaşla birlikte gelecek ek bir yüzde 20'lik fiyat artışı, **fiyat kalıcı olduğunda** maliyetin **10 milyar doların üzerine** çıkmasına neden olabilir.

Bütün bunları alt alta koyduğumuzda **20 milyar dolara yakın bir ekonomik kayıp** riskiyle karşı karşıyayız. **Bu ülkelerle iş yapan işletmeler, tur operatörleri, oteller ciddi risk altında.** Yine bu ülkelerden ithal ettiğimiz mallarla ürettiğimiz ya da direk ithal ederek kullandığımız malların (akaryakıt, doğalgaz, buğday vs.) fiyatlarında da **içeride** artış yaşayacağımızı ön görebiliriz.

Zaten yüksek olan enflasyonun arkasındaki maliyet artışının devam etmesi demek bu!

Yüzde 55'e yaklaşan bir enflasyon ortamında, içeride dövize olan talebin bin bir güçlülükle durdurulduğu bir dönemden geçerken yukarıda anlattığım kayıplar, **yaşadığımız krizin etkilerinin maalesef daha da derinleşmesine** neden olacak gibi görünüyor.

Türkiye ekonomisinin hala 2021 yılından miras kalan krizle boğuştuğu bir ortamda, böylesi bir kaybın telafisini nasıl yapabiliriz, ekonomi yönetiminin bu konuda nasıl bir hazırlığı var bilmiyoruz.

Şu ana kadar yapılan tek açıklama Hazine ve Maliye Bakanlığı'ndan geldi.

Ne dedi Bakanlık?

Bize güvenin, dolar almayın oldu! Unutmadan bir de dün Tarım Bakanlığı'ndan zeytinyağı, kırmızı mercimek ve fasulyeye ihracat yasağı geldi.

28.02.2022

Fakat mesele oldukça zorlu ve kapsamlı bir çalışma gerektiriyor. Gördüğünüz gibi rakamlar ekonomimizde ciddi bir hasar görebileceğimizi gösteriyor.

Savaşın bir an evvel bitmesi Türkiye için ayrıca bir öneme sahip.

Aksi takdirde halı altına süpürüp yok saydığımız kendi ekonomik sorunlarımızın da her an hortlamasına neden olabilecek büyük bir riskle karşı karşıyayız.

28 Şubat 2022, Pazartesi

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Salgın bitti şimdi de savaş patladı

Putin'in 600 bin metrekare toprağa sahip 45 milyon nüfuslu bağımsız bir ülkeye açtığı savaş dördüncü gününü tamamladı. Savaşın başladığı günkü hava, kısa geçici ve tepkisel bir hareket olacağı niteliğindedir. Amerika'nın NATO kışkırtmalarına karşı Putin silahlı tepki gösteriyordu.

YENİ BİR DEMİR PERDE

Ancak içinde bulunduğumuz gün olayın farklı boyutlarının olduğunu Putin gündeme getirdi. Anlaşılan Putin, yeni bir Demir Perde ile Rusya'yı geri kalan dünyadan koparmaya çalışıyor.

Binlerce Ukraynalı başta Polonya olmak üzere komşu ülkelere sığıyor. **Rusya'dan gelen hiçbir söz, Ukraynalılar tarafından ciddiye alınmıyor. Çünkü Putin'in sözleri patlamalarla beraber duyuluyor.**

SALGININ ACILARI YETMEMİŞ GİBİ

21. yüzyılın bu bölümünde dünya zaten büyük eziyetler çekmekte. Salgın hem Rusya'yı, hem Amerika'yı olağanüstü sıkıntılara mahkum etti. Sanki hiç bunlar olmamış gibi Putin'in Avrupa'ya yeni bir Demir Perde çekme çabası anlaşılabilir ve kabul edilemez.

ABD İŞGALLERİ UNUTULMASIN

Tabii ki Amerika'nın, İngiltere'nin ve Fransa'nın sayısız hukuksuzluklarını unutmuyoruz. **Mesela Amerika'nın sadece Irak'ta 1.5 milyon insanı öldürdüğünü de unutmuyoruz. Ama Amerika böyle yaptı diye Putin'in ayıplarını da görmezden gelmemiz mümkün değil.**

ESKİ RUSYA ARTIK YOK

Bu savaş muhtemelen kısa bir süre içinde bitirecektir ama artık Rusya eski Rusya değil ve Putin de eski Putin değil. Gözümüzdeki yerleri değişti. Ukraynalı sivillere başsağlığı diliyoruz ve direnişlerini destekliyoruz.